

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	6	6	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Политическа социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	1	5
---	---	---	---

„ЛЯВО“ И „ДЯСНО“ В СЪВРЕМЕННАТА ПОЛИТИКА

Преподавател: Гл.ас. д-р Борис Петров Попиванов

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	15
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
2.	Решаване на казуси	20%
3.	Изпит	60%

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината се занимава с един от централните политически и идеологически проблеми на нашето съвремие – функционирането на оста ляво-дясно като ориентир в политическото действие и като измерител на представителността на провежданите в глобален, европейски и национален мащаб политики. Тя типологизира и подрежда идеологическия спектър на модерната епоха, като поставя акцент върху съдържателните характеристики на лявото и дясното мислене и тяхното приложение в конкретни исторически казуси. Лявото и дясното са разгледани на различни равнища: идеологии и масови нагласи, политически партии и платформи, управленски политики. Интерпретира се взаимовръзката между политическите, икономическите и културните елементи на лявото и дясното. Извеждат се аргументите за и против наличието на ясна и отчетлива ос ляво-дясно в съвременната политика. Акцентира се предимно върху политическото пространство на ЕС и България, като се

отправят необходимите отправки към други страни и региони.

Предварителни изисквания:

Базова компетентност в социалните науки, умение за работа с политически и социологически понятия, познания върху модерната история и политика.

Очаквани резултати:

С успешното полагане на изпита студентите ще могат да класифицират политическите явления според тяхната идеологическа природа, ще разграничават алтернативите в политическото развитие на отделни страни, ще могат да работят ефективно с партийни и управленски програми, ще могат да изследват взаимното въздействие на политическото действие и обществените нагласи.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Понятие за политическа идеология. Структура и функции	4 часа
2	Френската революция и модерното идеологическо пространство	2 часа
3	Ляво и дясно. Опит за феноменологично дефиниране.	2 часа
4.	Историческа динамика на оста ляво-дясно през XIX и XX век.	2 часа
5.	«Великата схизма» в левицата. Умерено и крайно ляво в европейската история.	2 часа
6.	Кризата на либералния свят и фашисткото предизвикателство. Умерено и крайно дясно в европейската история.	2 часа
7.	Ляво и дясно в Европейския съюз. Партийни фамилии. Тенденции в гласуването в Европейския парламент. Анализ на партийни документи	2 часа
8.	Специфични значения на лявото и дясното в САЩ и Русия.	2 часа
9.	Икономическо и културно значение на лявото и дясното в съвременния свят. Пазар и идеология. Човешки права.	2 часа
10.	Криза на идеологиите и криза на представителството. Европа след 1968 г. Протестната култура.	2 часа
11.	Ляво и дясно в следосвобожденската българска история	2 часа
12.	Политическо и идеологическо пространство на българския преход. „Ляв” и „десен” преход. Ориентация на основните политически сили.	2 часа
13.	Социални ценности и политически предпочитания в България. Ролята на социологическите изследвания.	2 часа
14.	Перспективи пред лявото и дясното в глобализацията. Леви и десни движения и групи в интернет и социалните мрежи.	2 часа

Конспект за изпит

Възпроизвежда темите от учебното съдържание. След консултация с преподавателя студентите могат да си изберат теми за курсова работа, които засягат отделни аспекти на разглежданите явления.

Библиография

- Боббио, Норберто. Дясно и ляво. Основания и значение на едно политическо разграничение. София, ЛИК, 2001
- Еленков, Иван. Родно и дясно. С., ЛИК, 1998
- Митев, Петър-Емил (ред.) *Избори '91. Идеологически аспекти*. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 1994
- Митев, Петър-Емил (ред.) *Избори '94. Идеологически, социално-психологически и социолингвистични аспекти*. София, ЛИК, 1999

- Пенев, Васил и Борис Попиванов. Понятието за политическа идеология – от история към съвременност. Сп. Политически изследвания, бр.1-2/2011, с.3-46
- Тодоров, Антоний. Елементи на политиката. София, Издателство на НБУ, 2012
- Arian, Asher and Michal Shamir. The Primarily Political Functions of the Left-Right Continuum – Comparative Politics, 15 (2), 1983, pp. 139-158
- Freeden, Michael. *Ideology: A Very Short Introduction*. Oxford, Oxford University Press, 2003
- Giddens, Anthony. Beyond Left and Right. The Future of Radical Politics. Stanford University Press, 1994
- Hix, Simon, Abdul Noury and Gérard Roland. Dimensions of Politics in the European Parliament – American Journal of Political Science, 50 (2), 2006, pp. 494-520
- Hooghe, Liesbet, Gary Marks and Carole J. Wilson. Does Left/Right Structure Party Positions on European Integration? – Comparative Political Studies 35 (8), 2002, pp. 965-989
- Noël, Alain and Jean-Philippe Thérien. Left and Right in Global Politics. New York, Cambridge University Press, 2008
- Penev, Vassil and Boris Popivanov. “The end of the "end of ideology" paradigm revisited” – в „Образовање и савремени универзитет“, том III (главни и одговорни уредник Бојана Димитријевић), Ниш: Филозофски факултет у Нишу, 2012, 609-618
- Penev, Vassil and Boris Popivanov. “Traditional and Modern in the Ideological Development and the Social Perception of the Bulgarian Left” – в „Традиција, Модернизација, Идентитети” (прир. Љубинко Милосављевић, Бранислав Стевановић и Гордана Стојић), Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, 2012, 533-547
- Thompson, Willie. The Left in History. Revolution and Reform in Twentieth-Century Politics. Pluto Press, 1997
- Sassoon, Donald. One Hundred Years of Socialism. The West European Left in the Twentieth Century. London and New York, I.B.Tauris, 2010

Јуни 2013 г.

Съставил: Гл.ас. д-р Борис Попиванов